

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

8

Београд - 2023

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК организује
ONLINE СЕМИНАР (ВЕБИНАР) на тему

**УТВРЂИВАЊЕ ГОДИШЊЕГ ПОРЕЗА НА ДОХОДАК ГРАЂАНА,
ОПОРЕЗИВАЊЕ ФРИЛЕНСЕРА И ДРУГЕ АКТУЕЛНОСТИ
У ВЕЗИ СА ОПОРЕЗИВАЊЕМ ПРИХОДА ФИЗИЧКИХ ЛИЦА**

Почев од 1. јануара 2023. године, годишњи порез на доходак грађана се први пут плаћа **самоопорезивањем** на доходак остварен у календарској години, а не по решењу пореског органа. За утврђивање пореске обавезе за 2022. годину прописан је **нови Образац ПП ГПДГ** који се подноси искључиво у **електронском облику**. Пореска управа **унапред попуњава пореску пријаву за 2022. годину** и доставља је пореском обвезнику у електронском облику преко портала Пореске управе. Имајући у виду то да је ова пореска пријава само делимично унапред попуњена, физичко лице има обавезу да измени и/или допуни пореску пријаву и поднесе је у електронском облику преко портала Пореске управе, **најкасније до 15. маја 2023. године**.

Такође, од 1. јануара 2023. године примењује се **нови модел опорезивања** прихода по основу уговорене накнаде од ауторских и сродних права и уговорене накнаде за извршени рад које остварују физичка лица, **тзв. фриленсери**. Пореска обавеза се утврђује **квартално**, применом принципа **самоопорезивања**, на новопрписаној пореској пријави, **Обрасцу ПП ОПО-К**. До успостављања техничких могућности за достављање овог обрасца обвезници имају могућност да своју пореску обавезу за **први квартал 2023. године** пријаве на **Обрасцу ПП ОПО**.

Програм вебинара:

- Утврђивање обавезе за годишњи порез на доходак грађана за 2022. годину самоопорезивањем
- Обвезници и елементи за утврђивање пореске обавезе
- Приходи који се (не)укључују у доходак за опорезивање
- Специфичности утврђивања пореске обавезе за лица млађа од 40 година
- Порески кредит по основу улагања у алтернативни инвестициони фонд
- Исказивање података у новој пореској пријави на Обрасцу ПП ГПДГ и плаћање пореске обавезе
- Опорезивање прихода фриленсера остварених у периоду од 1. јануара 2015. до 31. децембра 2022. године
- Опорезивање прихода фриленсера остварених почев од 1. јануара 2023. године
- Нова пореска пријава на Обрасцу ПП ОПО-К
- Утврђивање пореске обавезе за први квартал 2023. године на Обрасцу ПП ОПО
- Друге актуелности у вези са опорезивањем прихода физичких лица
- Одговори на питања

Предавачи: **Весна Боровић** и **Никола Јеринић**

Преко интернет платформе Zoom

27. април 2023. године

Почетак у 9,00 часова

Накнада за присуствовање вебинару износи 9.000 динара (са ПДВ) за претплатнике, а 15.000 динара (са ПДВ) за лица која нису претплатници.

У износ накнаде укључени су и презентација предавача у **PDF** формату, као и право на одложено гледање снимка вебинара.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на **е-Продавница** на нашем сајту, у оквиру секције **РЕГИСТРАЦИЈА ЗА ОНЛАЈН СЕМИНАРЕ У ОРГАНИЗАЦИЈИ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА**.

Након одобрења пријаве, а по извршеној уплати, корисник добија параметре за регистрацију на платформи Zoom, преко које ће се вршити пренос вебинара.

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и слањем линкова можете добити на тел: **011/3209-645** или путем мејла **nenad.stokovic@privsav.rs**.

РЕДАКЦИОНИ ОДБОР: Иван Антић, Снежана Анђић, Споменка Бабић, Ивана Бараћ, Вера Бјелица, мр Дејан Дабетић, др Тања Ђелић, Андрија Јовичић, Гордана Кесић, др Наташа Ковачевић, Милена Менковић, др Милан Неговановић, мр Живко Нешић, др Миленко Павловић, Милош Петровић, Бранка Радовић, Рада Радовић, Горан Савић, др Драгиша Слијепчевић, Ратомир Слијепчевић, др Милутин Срдић, др Славољуб Станић (председник), Ирина Стевановић-Гавровић, мр Миливоје Цветановић, др Ратомир Ћировић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 345.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600, e-mail: pitanja@ps.co.rs

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел.: 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Иван Антић, тел. 32-09-667

ЛЕКТОР

Саво Пешут

ДИРЕКТОР И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

др Ратомир Ћировић, тел. 32-09-660, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

ЕФАКТУРЕ И ПДВ

Поступање обвезника ПДВ приликом промета добара и услуга са Аутономном покрајином Косово и Метохија из угла Закона о ПДВ и Закона о електронском фактурисању – Данијела Крајић Дамјановић	5
1. Испорука добара на територију АПКМ	5
1.1. ПДВ аспект испоруке добара на територију АПКМ	5
1.2. Издавање рачуна за испоруку добара на територију АПКМ и електронско евидентирање ПДВ у СЕФ	7
1.3. Рачуноводствено евидентирање и исказивање у Обрасцу ПОПДВ	9
1.4. Примери случајева код којих се сматра да су испуњени услови за пореско ослобођење	9
1.5. Примери случајева код којих се сматра да нису испуњени услови за пореско ослобођење	11
2. Набавка добара са територије АПКМ	14
2.1. ПДВ аспект набавке добара са територије АПКМ	14
2.2. Рачуноводствено евидентирање и исказивање у Обрасцу ПОПДВ	14
2.3. Примери рачуноводственог евидентирања и исказивања у Обрасцу ПОПДВ	15
3. Промет услуга које обвезници ПДВ врше лицима са територије АПКМ	16
3.1. ПДВ аспект промета услуга које обвезници ПДВ врше лицима са територије АПКМ	16
3.2. Издавање рачуна за промет услуга лицима са територије АПКМ и електронско евидентирање ПДВ у СЕФ	17
3.3. Рачуноводствено евидентирање и исказивање у Обрасцу ПОПДВ	18
3.4. Примери рачуноводственог евидентирања, електронског евидентирања обрачуна ПДВ и исказивања података у Обрасцу ПОПДВ	18
4. Промет услуга које обвезницима ПДВ врше лица са територије АПКМ	20
4.1. ПДВ аспект промета услуга које обвезницима ПДВ врше лица са територије АПКМ	20
4.2. Електронско евидентирање обрачуна ПДВ у СЕФ	21
4.3. Рачуноводствено евидентирање и исказивање у Обрасцу ПОПДВ	21
4.4. Примери рачуноводственог евидентирања, електронског евидентирања обрачуна ПДВ и исказивања података у Обрасцу ПОПДВ	21
Одговори на питања из области електронског фактурисања – др Милан Неговановић	23
1. Издавање електронских фактура преко СЕФ за извршене грађевинске радове за које је предвиђена овера обрачунских ситуација од стране надзорног органа	23
2. Префактурисање трошкова осигурања између субјеката који су корисници СЕФ	24

3. Зависни трошкови закупа пословног простора – документовање разлике на крају године између стварних трошкова и уговорених фиксних трошкова	25
4. Издавање електронске фактуре за субвенцију из јавних извора	25

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Олакшица за обрачун пореза и доприноса на зараду оснивача новооснованог привредног друштва које обавља иновациону делатност – Весна Боровић	27
1. Ко се сматра новооснованим привредним друштвом које обавља иновациону делатност?	27
2. Услови које треба да испуњава оснивач по основу чије зараде се користи порески подстицај	29
3. Остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања	30
4. Престанак права на олакшицу	30
5. Шифре врста прихода за исплату зараде са олакшицом	30
6. Примери обрачуна пореза и доприноса на зараду оснивача са олакшицом	31
Коришћење службеног возила и другог превозног средства као и некретнина у власништву послодавца у приватне сврхе запослених – Тијана Павловић	36
1. Коришћење службеног возила у приватне сврхе	36
1.1. Утврђивање личних примања запосленог по основу коришћења службеног возила и другог превозног средства у приватне сврхе	36
1.2. ПДВ аспект коришћења службеног возила у приватне сврхе	37
1.3. Обрачун примања по основу коришћења службеног возила и другог превозног средства у приватне сврхе	37
2. Коришћење станова у власништву послодавца од стране запослених	40
2.1. Из аспекта Закона о ПДВ	41
2.2. Обрачун пореза и доприноса примања по основу коришћења станова у власништву послодавца у приватне сврхе запослених	41
3. Коришћење службеног возила и некретнина у приватне сврхе запослених и фискализација	44
Актуелности у вези са подношењем пореске пријаве за фриленсере на Обрасцу ПП ОПО за први квартал 2023. године – Весна Боровић	45
1. Утврђивање пореске обавезе	46
2. Статус лица која остварују приходе на територији Републике Србије од иностраног исплатиоца према прописима о социјалном осигурању	47
3. Утврђивање основице за социјалне доприносе	49
4. Исказивање података у Обрасцу ПП ОПО за први квартал 2023. године	50
5. Начин подношења Обрасца ПП ОПО	52
6. Примери утврђивања пореске обавезе за први квартал 2023. године на Обрасцу ПП ОПО	53

КОНСОЛИДОВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Разврставање групе правних лица на крају 2022. године – др Милан Неговановић	56
1. Критеријуми и граничне величине за разврставање групе	56
2. Помоћ при разврставању групе – калкулатор на сајту Агенције	58
3. Обележавање величине групе у посебном информационом систему Агенције	59
Ослобађање од обавезе састављања и достављања консолидованих финансијских извештаја за 2022. годину – др Милан Неговановић	60
1. Група је разврстана у малу групу и ниједан члан групе није друштво од јавног интереса	60
2. Потпуно поседовано матично друштво	61

СРП – Каталогизација у публикацији,

Народна библиотека Србије, Београд, 658 + 657

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК: часопис за рачуноводство и пословне финансије/одговорни уредник др Ратомир Ћировић, – Год. 1, бр. 1 (1952) – Београд: Привредни саветник, а.д., 1952

– Предузеће за графичку делатност, трговину и производњу: „Графипроф“, Максима Горког 1а. – 27 цм

Доступно и на: [//www.privsav.rs](http://www.privsav.rs) – Петнаестодневно

ISSN 0556-1590 – Привредни саветник

COBISS.SR-ID 16400642

3. Недоступност информација, зависна правна лица стечена ради продаје, дугорочна ометања	63
4. Материјално безначајна зависна правна лица	64
Утврђивање обавезе и круга консолидовања за 2022. годину – др Милан Неговановић	67
1. Прописи на основу којих се састављају консолидовани и појединачни финансијски извештаји правних лица у консолидацији	67
2. Критеријуми на основу којих се утврђују контрола и круг консолидовања	68
3. Утврђивање која правна лица улазе у круг консолидовања	71
4. Губитак контроле	72
Методе и поступци консолидовања, састављање и достављање консолидованих финансијских извештаја за 2022. годину – др Милан Неговановић	74
1. Претпоставке и предуслови за састављање консолидованих финансијских извештаја	74
2. Рачуноводствено обухватање улагања у зависна, придружена и заједнички контролисана правна лица у појединачним финансијским извештајима матичног правног лица	75
3. Методе и поступци консолидовања зависних правних лица	76
4. Методе и поступци консолидовања придружених и заједнички консолидованих правних лица	77
5. Пример консолидовања финансијских извештаја	78
6. Састављање образаца консолидованог биланса стања и биланса успеха	91
7. Састављање консолидованог извештаја о осталом резултату	100
8. Састављање консолидованог извештаја о токовима готовине	100
9. Консолидовани извештај о променама на капиталу	100
10. Обелодањивање информација у напоменама уз консолидоване финансијске извештаје	101
11. Достављање консолидованих финансијских извештаја Агенцији за привредне регистре	103
12. Консолидовано нефинансијско извештавање	107
13. Консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти	108
Достављање консолидованог финансијског извештаја веће групе правних лица од стране поседованог матичног друштва које је ослобођено обавезе састављања консолидованих финансијских извештаја – др Милан Неговановић	109

РАД И РАДНИ ОДНОСИ

Питања и одговори у вези са прописима о раду и радним односима – Никола Јеринић	112
1. Право на сразмерни неопорезиви износ накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада када је запослени део месеца ефективно радио, а део одсуствовао са рада	112
2. Накнада трошкова превоза запосленима који користе различите начине превоза за долазак и одлазак са рада	112
3. Ризик примене теста самосталности, односно начела фактицитета на ангажовање предузетника од стране налогодавца код којег је предузетник истовремено у радном односу	113
4. Да ли оснивач привредног друштва које је регистровано као пружалац рачуноводствених услуга мора да буде у радном односу у свом привредном друштву	113

ПРИВРЕДНА ДРУШТВА

Примена диспозитивних норми Закона о привредним друштвима које се односе на друштва с ограниченом одговорношћу – др Радомир Бусарац	115
1. Другачије уређивање у оснивачком акту појединих основних диспозитивних законских одредаба (чл. 10–75.)	115
2. Уређивање диспозитивних норми Закона које се непосредно односе на д.о.о. (чл. 139–244.)	116

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – Тијана Павловић и Иван Антић	120
1. Државни и верски празници у априлу и мају 2023. године	120
2. Пријаве за оснивање привредних друштава подносиће се искључиво електронским путем	121

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа	122
ПДВ	122
Фискализација	123
Порез на добит правних лица	129
Порези на имовину	138
Порески поступак и пореска администрација	139
Порез на доходак и доприноси	139
Финансијска подршка породици са децом	144
Обједињена мишљења	145

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић	147
---------------------------------	-----

ПОСТУПАЊЕ ОБВЕЗНИКА ПДВ ПРИЛИКОМ ПРОМЕТА ДОБАРА И УСЛУГА СА АУТОНОМНОМ ПОКРАЈИНОМ КОСОВО И МЕТОХИЈА ИЗ УГЛА ЗАКОНА О ПДВ И ЗАКОНА О ЕЛЕКТРОНСКОМ ФАКТУРИСАЊУ

Са почетком примене Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21, ... и 138/22) појавиле су се одређене дилеме и нејасноће у вези са издавањем рачуна и евидентирања обрачуна ПДВ у СЕФ по основу промета добара и услуга између обвезника ПДВ и пословних субјеката са територије Аутономне покрајине Косово и Метохија (у даљем тексту: АПКМ).

Имајући у виду наведено, у овом чланку настојаћемо да објаснимо ПДВ третман промета и добара и услуга са АПКМ, као и да решимо најчешће дилеме и нејасноће које обвезници ПДВ имају у вези са одређивањем исправног ПДВ третмана и евидентирања података у СЕФ, позивајући се на релевантне одредбе:

– Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, ... и 138/22 – у даљем тексту: Закон о ПДВ);

– Уредбе о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 („Службени гласник РС“, бр. 111/13 и 31/18 – у даљем тексту: Уредба о извршавању Закона о ПДВ);

– Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, ... и 7/23 – у даљем тексту: Правилник о ПДВ), и

– Закона о електронском фактурисању.

1. ИСПОРУКА ДОБАРА НА ТЕРИТОРИЈУ АПКМ

1.1. ПДВ аспект испоруке добара на територију АПКМ

У складу са чланом 3. Уредбе о извршавању Закона о ПДВ, на промет добара који обвезници ПДВ врше са територије Републике ван АПКМ на територију АПКМ, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезници ПДВ

имају право на одбитак претходног пореза у складу са Законом о ПДВ, под условом да су добра отпремљена на територију АПКМ.

Доказима да су добра отпремљена на територију АПКМ сматрају се:

1) јединствена исправа издата у складу са важећим прописима која садржи **потврду да су добра иступила са територије Републике ван АПКМ на територију АПКМ, односно оверена копија јединствене исправе**, као и

2) извод из пословног рачуна обвезника ПДВ да је за промет добара **извршени пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ** – испоручиоца добара.

Дакле, по основу испоруке добара на територију АПКМ обвезник ПДВ има право на пореско ослобођење са **правом на одбитак претходног пореза** уколико **кумулятивно испуњава претходно наведена два услова**, односно уколико поседује потврду о иступу тих добара и доказ у виду извода са пословног рачуна да је накнада за промет добара у потпуности уплаћена на његов пословни рачун и то преносом новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара.

Јединствена царинска исправа (ЈЦИ) попуњава се у складу са Правилником о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларације и других образаца у царинском поступку („Службени гласник РС“, бр. 35/15, ... и 143/2022) од стране царинског агента и доставља надлежном царинском органу на царинском контролном пункту на којем се врше мере царинског надзора и царинске контроле, односно води царински поступак у промету робе са АПКМ у периоду важења Резолуције Савета безбедности Уједињених нација број 1244.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА ИЗ ОБЛАСТИ ЕЛЕКТРОНСКОГ ФАКТУРИСАЊА

1. Издавање електронских фактура преко СЕФ за извршене грађевинске радове за које је предвиђена овера обрачунских ситуација од стране надзорног органа

Питање:

Уколико је привремена ситуација за изведене грађевинске радове издата 31.03.2023. преко СЕФ, а датум овере надзорног органа није од истог дана већ је у питању неки други датум у априлу, нпр. 05.04.2023., каква је процедура исказивања података у ПОПДВ за март и април 2023. у том смислу да ли се подаци исказују у марту или у априлу 2023. године? Када треба издати електронску фактуру и привремену ситуацију?

Одговор:

При реализацији уговора из области грађевинске делатности којима је уговорено испостављање ситуација за изведене радове, које оверава надзорни орган, **промет добара и услуга настаје даном овере ситуације од стране надзорног органа**, о чему је Министарство финансија издало више мишљења.

Једно од тих је мишљење бр. 011-00-291/2018-04 од 7.08.2018. год. у чијем закључном делу је наведено:

„У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 30/18 – у даљем тексту: Закон), за промет добара и услуга из области грађевинарства из члана 10. став 2. тачка 3) Закона, који врши обвезник ПДВ другом обвезнику ПДВ, обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ, на дан настанка пореске обавезе, има порески дужник – прималац предметних добара и услуга. Пореска обавеза за наведени промет настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи: промет добара и услуга, односно наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен, односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга. У случају када је уговорено

да се у току извођења радова облагања крова и фасаде испостављају ситуације (у којима се приказују изведени радови), даном овере сваке ситуације од стране надзорног органа (која фактички значи потврду изведених радова) **сматра се да је извршен делимичан промет**. С тим у вези, код реализације уговора чији је предмет облагање крова и фасаде, а који подразумева испоруку материјала за облагање са уградњом, при чему се у току предметног посла испостављају ситуације које оверава надзорни орган, **предметни промет добара настаје даном овере ситуације од стране надзорног органа, за који је порески дужник обвезник ПДВ – прималац добара**.“

Поред наведеног, на сличну тему издато је мишљење МФИН бр. 011-00-869/2020-04 од 25.01.2022. године у којем је заузет став да:

„Када обвезник ПДВ – извођач радова у току изградње грађевинског објекта испоставља ситуације инвеститору (у којима се, између осталог, приказују изведени радови), **сматра се да је даном овере ситуације од стране надзорног органа извршена делимична испорука грађевинског објекта (у случају када извођач радова врши изградњу грађевинског објекта од свог материјала), односно делимична грађевинска услуга (у случају када извођач радова врши изградњу грађевинског објекта од материјала наручиоца, тј. инвеститора)**. Такође, у случају када је закључен уговор о грађењу грађевинског објекта по тзв. принципу „кључ у руке“ али, независно од тога, обвезник ПДВ – извођач радова у току изградње грађевинског објекта испоставља инвеститору ситуације које оверава надзорни орган, **сматра се да је даном овере ситуације извршен промет, тј. делимична испорука грађевинског објекта, односно делимична грађевинска услуга**.“

Према томе, приликом вршења грађевинских радова за које је у складу са Законом о планирању

ОЛАКШИЦА ЗА ОБРАЧУН ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА НА ЗАРАДУ ОСНИВАЧА НОВООСНОВАНОГ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА КОЈЕ ОБАВЉА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ

Према одредбама члана 21е Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 138/22 – у даљем тексту: ЗПДГ) и члана 45д Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, ... и 138/22 – у даљем тексту: ЗДОСО), **послодавац – новоосновано привредно друштво које обавља иновациону делатност**, у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица, може да оствари право на ослобођење од плаћања обрачунаог и обустављеног пореза из зараде и право на ослобођење од плаћања доприноса на терет запосленог и на терет послодавца **по основу зараде оснивача** који су запослени у том привредном друштву.

Наведени подстицај примењује се на зараде оснивача у **месечном износу до 150.000 динара**, при чему се на зараду до наведеног износа **не плаћају ни порез ни социјални доприноси у проценту од 100%** (ПАО, здравство и незапосленост на терет запосленог и на терет послодавца). Овај порески подстицај у примени је **од 1. марта 2020. године**.

Иницијално, ова олакшица била је доступна само новооснованим привредним друштвима која обављају иновациону делатност **тзв. стартаповима** који су основани закључно са 31.12.2021. године, али је временски лимит у међувремену укинут.¹ Брисањем овог услова, пореско ослобођење из овог члана постало је трајна мера, на начин да **право на коришћење ослобођења могу да остваре послодавци, независно од тренутка оснивања привредног друштва**, односно и послодавци основани после 31. децембра 2021. године.

Право на пореско ослобођење послодавац може да оствари за зараде оснивача исплаћене у **периоду од 36 месеци** од дана када је основано привредно друштво.

Треба напоменути да, иако Закон о иновационој делатности („Службени гласник РС“, бр. 129/21)

стратап дефинише као новоосновано привредно друштво или предузетника који развија иновативни производ или услугу и који има потенцијал брзог и великог раста, порески подстицај из члана 21е ЗПДГ и 45д ЗДОСО може користити само **стартап основан у форми привредног друштва** по основу зараде оснивача који је засновао радни однос у том друштву.

У наставку дајемо детаљнија објашњења у вези са условима које послодавци – новооснована привредна друштва која обављају иновациону делатност треба да испуне по питању коришћења олакшице за зараде оснивача запослених у том привредном друштву, како са становишта одредаба ЗПДГ и ЗДОСО, тако и са становишта испуњености услова утврђених осталим релевантним прописима који уређују обављање иновационе делатности као и прописима о порезу на добит правних лица.

Поред општих услова за примену наведене олакшице, дајемо и примере обрачуна зараде оснивача и попуњавања пореске пријаве ППП-ПД у складу са захтевима овог подстицаја.

1. Ко се сматра новооснованим привредним друштвом које обавља иновациону делатност?

Сходно одредбама члана 2. став 1. тачка 2) Закона о иновационој делатности („Службени гласник РС“, бр. 129/21), **иновациона делатност** подразумева развојне активности које се предузимају ради стварања нових производа, технологија, процеса и услуга или значајне измене постојећих, а у складу са потребама тржишта.

За коришћење подстицаја из члана 21е ЗПДГ и члана 45д ЗДОСО није неопходно да новоосновано привредно друштво буде евидентирано у Регистар иновационе делатности, сходно прописима који уређују иновациону делатност.² Довољно је да новоосновано

1 Овај услов је брисан изменама и допунама ЗПДГ које су објављене у „Службеном гласнику РС“, бр. 118/21.

2 Првобитно је за коришћење овог подстицаја био предвиђен услов у погледу уписа друштва у Регистар иновационе делатности, али је овај услов брисан изменама и допунама ЗПДГ које су објављене у „Службеном гласнику РС“, бр. 153/20.

КОРИШЋЕЊЕ СЛУЖБЕНОГ ВОЗИЛА И ДРУГОГ ПРЕВОЗНОГ СРЕДСТВА КАО И НЕКРЕТНИНА У ВЛАСНИШТВУ ПОСЛОДАВЦА У ПРИВАТНЕ СВРХЕ ЗАПОСЛЕНИХ

У складу са одредбама члана 105. став 1. Закона о раду, зарада се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду (основна зарада, радни учинак и увећана зарада), зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа у складу са општим актом и уговором о раду.

Послодавац својим општим актом и уговором о раду треба да утврди шта чини зараду запосленог и која су друга примања по основу радног односа на која ће запослени имати право. Уколико се запосленом поред редовне зараде, обезбеђује и неко друго примање које није изражено у новцу, у том смислу сматрамо да је послодавац дужан да такву врсту примања утврди као друго примање својим општим актом или уговором о раду.

Према одредбама члана 14. Закона о порезу на доходак грађана (у даљем тексту: ЗПДГ), зарадом, у смислу овог закона, сматрају се и примања у облику бонова, хартија од вредности, осим акција стечених у поступку својинске трансформације, новчаних потврда, робе, као и примања остварена чињењем или пружањем погодности, опраштањем дуга, као и покривањем расхода обвезника новчаном надокнадом или непосредним плаћањем.

Основицу пореза на зараду за ова примања, осим хартија од вредности, представља:

- 1) номинална вредност бонова и новчаних потврда;
- 2) цена која би се постигла продајом робе на тржишту;
- 3) накнада која би се постигла на тржишту за услугу, односно погодност која се чини обвезнику;
- 4) новчана вредност покривених расхода, увећана за припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање које из зараде плаћа

запослени (у даљем тексту: припадајуће обавезе из зараде).

Уколико је запослени на име наведених примања извршио новчана плаћања исплатом зараде, **основицу пореза на зараду чини разлика између вредности тих примања и новчаних плаћања увећана за припадајуће обавезе из зараде.**

У складу са одредбама члана 14а Закона о порезу на доходак грађана, **примањима по основу чињења или пружања погодности сматрају се нарочито:**

- 1) коришћење службеног возила и другог превозног средства у приватне сврхе, и
- 2) коришћење стамбених зграда и станова који су у власништву послодавца или на располагању послодавца по основу закупа или по другом основу уз плаћање закупнине или без плаћања закупнине.

1. КОРИШЋЕЊЕ СЛУЖБЕНОГ ВОЗИЛА У ПРИВАТНЕ СВРХЕ

1.1. Утврђивање личних примања запосленог по основу коришћења службеног возила и другог превозног средства у приватне сврхе

Примањима по основу чињења или пружања погодности у смислу члана 14. став 1. ЗПДГ, између осталог, сматра се и **коришћење службеног возила и другог превозног средства у приватне сврхе.**

Према томе, уколико послодавац запосленом одобри коришћење службеног возила или другог превозног средства у приватне сврхе, запослени по том основу остварује примања по основу чињења или пружања погодности која се у смислу члана 14. ЗПДГ, сматрају зарадом.

Давања службеног возила и другог превозног средства на коришћење, као и плаћање трошкова горива и одржавања возила насталих у вези са кори-

АКТУЕЛНОСТИ У ВЕЗИ СА ПОДНОШЕЊЕМ ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ ЗА ФРИЛЕНСЕРЕ НА ОБРАСЦУ ПП ОПО ЗА ПРВИ КВАРТАЛ 2023. ГОДИНЕ

У „Привредном саветнику“, бр. 7/23 писали смо о изменама и допунама Правилника о пореској пријави о обрачунатом порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на зараду, односно другу врсту прихода од стране физичког лица као пореског обвезника (у даљем тексту: Правилник), који се примењује почев од 25. марта 2023. године.

Као најзначајнију измену у Правилнику истакли смо прописивање новог обрасца пореске пријаве за квартално самоопорезивање физичких лица ПП ОПО-К – Пореска пријава о обрачунатом порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на приходе остварене квартално, од стране физичког лица као пореског обвезника.

Пореска пријава на новом Обрасцу ПП ОПО-К може се поднети за први квартал 2023. године, за приходе остварене у периоду од 1. јануара до 31. марта 2023. године, у року од 30 дана почев од наредног дана од дана када се стекну технички услови за подношење пријаве на овом обрасцу.

Под техничким условима за примену Правилника подразумева се стварање техничких могућности да се, преко посебног веб портала, омогући подношење новописане пореске пријаве за квартално самоопорезивање на Обрасцу ПП ОПО-К, о чему ће обвезници бити обавештени преко интернет странице Пореске управе и Министарства финансија. Наведени портал биће доступан на адреси www.frilenseri.purs.gov.rs.

Уколико фриленсери желе да за приходе које су остварили у првом кварталу 2023. године поднесу пореску пријаву пре стицања техничких услова за подношење пријаве на Обрасцу ПП ОПО-К, они то могу учинити **почев од 3. априла 2023. године на Обрасцу ПП ОПО**, с тим да у том случају неће моћи да користе техничку подршку као у случају подношења пореске пријаве на Обрасцу ПП ОПО-К. Пријаву на Обрасцу ПП ОПО за први квартал 2023. године,

могуће је поднети закључно са даном успостављања техничких услова за примену Правилника.

У циљу пружања детаљних информација пореским обвезницима – фриленсерима, Министарство финансија је најавило да ће у наредном периоду објавити објашњења у вези са подношењем и попуњавањем пореских пријава на Обрасцу ПП ОПО, као и на Обрасцу ПП ОПО-К.

С тим у вези, 3. априла 2023. године, Министарство финансија је објавило Објашњење у вези са подношењем пореске пријаве на **Обрасцу ПП ОПО за први квартал 2023. године**, за пореске обвезнике који порез плаћају самоопорезивањем (у даљем тексту: Објашњење МФИН). Наведено објашњење доступно је на интернет страници Министарства финансија и Пореске управе.

Ово објашњење значајно је за обвезнике који се одреде за то да пореску пријаву за први квартал 2023. године, поднесу пре успостављања техничких могућности за подношење пријаве на Обрасцу ПП ОПО-К, у којем случају своју пореску обавезу могу пријавити на Обрасцу ПП ОПО.

Напомињемо, рок за подношење пореске пријаве на Обрасцу ПП ОПО за први квартал 2023. године није ограничен на 3. мај 2023. године (30 дана од истека првог квартала 2023. године, 1. и 2. мај су нерадни дани), већ се пореска пријава на Обрасцу ПП ОПО може поднети све до успостављања техничких услова за примену Правилника (што може бити и после овог датума).

Посебно истичемо да у случају да обвезник не поднесе пореску пријаву за први квартал 2023. године на Обрасцу ПП ОПО, већ се одреди за то да пријаву поднесе на новописаном Обрасцу ПП ОПО-К по успостављању техничких могућности за њено подношење, неће се сматрати да је учињен порески прекршај. Обвезник у овом случају своју обавезу за

РАЗВРСТАВАЊЕ ГРУПЕ ПРАВНИХ ЛИЦА НА КРАЈУ 2022. ГОДИНЕ

Једна од обавеза за матично предузеће је да на крају текуће пословне године (2022.) на основу критеријума утврђених Законом о рачуноводству утврди величину групе (мала, средња или велика) и примени их за потребе консолидованог финансијског извештаја за ту (2022.) годину. Уколико је на крају 2022. године група разврстана у малу групу (две узастопне године) и ниједан члан групе није друштво од јавног интереса, тада матично друштво може бити ослобођено обавезе састављања и достављања консолидованог финансијског извештаја за 2022. годину.

1. Критеријуми и граничне величине за разврставање групе

Разврставање групе правних лица према величини врши у складу са критеријумима и граничним вредностима из члана 7. Закона, на основу података из консолидованог годишњег финансијског извештаја за 2022. годину. Група правних лица која се састоји од матичног и зависних правних лица која подлежу консолидовању финансијских извештаја разврставају се на **мале, средње и велике групе**, у зависности од просечног броја запослених, пословног прихода и вредности укупне aktive утврђене на датум биланса тог извештаја.

Изузетно, група у којој је матично правно лице финансијска институција из члана 6. став 12. Закона, нема обавезу разврставања већ се иста, сагласно мишљењу МФИН, бр. 011-00-00013/2020-16 од 15.01.2020. године, сматра великом.

Разврставање групе у складу са наведеним критеријумима врши матично правно лице, на основу података унетих у посебан информациони систем Агенције, на датум биланса консолидованих годишњих финансијских извештаја и добијене податке користи за 2022. годину.

Према томе, матично правно лице дужно је да на основу података из пословних књига и финансијских извештаја матичног и зависних правних лица за 2022. годину, на консолидованом нивоу, утврди величину групе и утврђену величину примени за консолидоване извештаје за 2022. годину.

Група се увек разврстава у велику ако је матично друштво финансијска институција.

Ако је на крају 2022. године утврђено да је група мала две узастопне године (тј. за 2021. и 2022. годину) и ниједно друштво у саставу групе није друштво од јавног интереса (велико правно лице, јавно акционарско друштво или правно лице које је Влада прогласила друштвом од јавног интереса), матично друштво ће бити ослобођено састављања и достављања консолидованих финансијских извештаја за 2022. годину.

Услов да је група разврстана у малу групу две узастопне године, који је прописан чланом 6. став 14. Закона о рачуноводству, први пут се применио приликом консолидованог финансијског извештаја на дан 31.12.2021. године (у складу са чланом 64. став 2. Закона).

Поред тога, матично друштво ће моћи да се изузме од обавезе консолидовања уколико задовољава неки други услов предвиђен Законом о рачуноводству – ради се о потпуно поседованом матичном друштву чије матично друштво има седиште у Републици Србији, зависна друштва су материјално безначајна, недоступност информација за консолидовање, зависна правна лица су стечена ради продаје или постоје дугорочна ометања.

О ослобађању од обавезе израде консолидованих финансијских извештаја објавили смо посебан чланак у овом броју часописа.

ОСЛОБАЂАЊЕ ОД ОБАВЕЗЕ САСТАВЉАЊА И ДОСТАВЉАЊА КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЗА 2022. ГОДИНУ

Постоји укупно шест случајева када матично друштво може бити ослобођено обавезе састављања и достављања консолидованих финансијских извештаја (члан 32 Закона о рачуноводству):

1. Група је разврстана у малу групу и ниједан члан групе није друштво од јавног интереса;
2. Потпуно поседовано матично друштво;
3. Недоступност информација;
4. Зависна правна лица стечена ради продаје;
5. Дугорочна ометања;
6. Материјално безначајна зависна правна лица.

1. Група је разврстана у малу групу и ниједан члан групе није друштво од јавног интереса

Као што је у посебном чланку у овом броју наведено, мале групе правних лица за 2022. год. су групе које се састоје од матичног правног лица и зависних правних лица која подлежу консолидовању финансијских извештаја и која, на консолидованој основи, не прелазе граничне вредности два од следећих критеријума:

- 1) просечан број запослених 50;
- 2) пословни приход у 2022. години мањи од 938.579 хиљада динара (8.000.000 EUR у динарској противвредности по закључном курсу на крају 2022);
- 3) вредност укупне активе на датум 31.12.2022. мања од 469.290 хиљада динара (4.000.000 EUR у динарској противвредности по закључном курсу на крају 2022).

Независно од наведених граничних вредности група је увек разврстана у велику уколико је матично друштво финансијска институција, о чему је МФИН издало мишљење под бројем 011-00-00013/2020-16 од 15.01.2020. године.

Ако група није пословала целе године, онда се гранични износ за пословне приходе утврђује сразмерно са бројем месеци пословања.

Уколико се приликом разврставања групе на крају 2022. године утврди да су две од три величине испод граничних износа, група се разврстава у малу групу и, ако у саставу групе ниједно правно лице није друштво од јавног интереса, матично друштво није дужно да састави и достави консолидовани финансијски извештај за 2022. годину, а услов је да је група две узастопне године била разврстана у малу групу.

Уколико је група на крају 2022. разврстана у мало правно лице, али је барем једно друштво у групи друштво од јавног интереса, тада за такву малу групу матично друштво не може да користи изузеће од израде и предаје консолидованог финансијског извештаја за 2022. годину.

Друштвима од јавног интереса сматрају се:

- (1) велика правна лица разврстана у складу са законом којим се уређује рачуноводство;
- (2) правна лица која се сматрају јавним друштвима у складу са законом којим се уређује тржиште капитала;
- (3) сва правна лица које Влада на предлог надлежног министарства прогласи правним лицима од јавног интереса за Републику Србију, независно од њихове величине;

Дакле, ако је један члан групе (матично или зависно правно лице) велико правно лице, јавно акционарско друштво или правно лице које је од стране Владе проглашено друштвом од јавног интереса (независно од величине), чак и ако је група разврстана у малу групу, матично друштво неће моћи да користи ово изузеће од обавезе консолидовања.

МФИН издало је мишљење бр. 011-00-00690/2020-16 од 2.11.2020. године (ПС 21/20), у којем је наведено да „се на мале групе примењује идентичан критеријум

УТВРЂИВАЊЕ ОБАВЕЗЕ И КРУГА КОНСОЛИДОВАЊА ЗА 2022. ГОДИНУ

1. Прописи на основу којих се састављају консолидовани и појединачни финансијски извештаји правних лица у консолидацији

Консолидовани финансијски извештај за 2022. саставља се у складу са Законом о рачуноводству (који је почео да се примењује од 1.01.2020. осим одредби са одложеном применом) који консолидовани финансијски извештај дефинише као финансијски извештај економске целине (групе) коју чије матично и сва зависна правна лица и прописује да га саставља, доставља и обелодањује матично правно лице.

Достављање консолидованог финансијског (рокови, обрасци и остало) врши се такође на основу овог Закона о рачуноводству.

Закон о рачуноводству је у члану 31. прописао критеријуме за утврђивање постојања контроле. Ти критеријуми су преузети из МСФИ 10.

Према наведеној законској одредби, матично правно лице има контролу над зависним правним лицем када над њим има:

- 1) моћ;
- 2) изложено је, или има права на варијабилне приносе по основу свог учешћа у том зависном правном лицу;
- 3) има способност да користећи своју моћ утиче на те приносе, како би на тај начин утицало на износ приноса који му припада.

Детаљније о овим критеријумима пишемо у тачки 2. у наставку чланка.

Поред Закона о рачуноводству, консолидовани финансијски извештаји за 2022. год. састављају се, приказују и обелодањују у складу са МСФИ 10 Консолидовани финансијски извештаји, МСФИ 11 Заједнички аранжмани, МСФИ 12 Обелодањивања о учешћима у другим ентитетима и другим МРС/

МСФИ, МРС 27 Појединачни финансијски извештаји, МРС 28 Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате.

Сва матична правна лица, независно од своје појединачне величине дужна су да као нормативни оквир за састављање консолидованих финансијских извештаја користе комплетне МСФИ, што произлази из члана 24. Закона, који је предвидео да за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима правна лица која имају обавезу састављања консолидованих финансијских извештаја (матична правна лица), независно од величине примењују МСФИ. И у члану 31. став 10. Закона прописано је да се на признавање, презентацију и обелодањивање позиција у консолидованом финансијском извештају примењују одредбе из члана 24. овог закона, тј. комплетни МСФИ.

То значи да и микро, мала и средња правна лица, ако су матична друштва и имају обавезу састављања и достављања консолидованих финансијских извештаја, консолидоване финансијске извештаје морају да саставе у складу са МСФИ 10 и осталим МРС/МСФИ. Наш Закон је, код ових субјеката, искључио могућност састављања консолидованих финансијских извештаја, у складу са Одељком 9 – Консолидовани и засебни финансијски извештаји у МСФИ за МСП.

О томе је Министарство финансија дало *мишљење бр 011-00-1211/2014-16, од 19. новембра 2014. године* (ПС 23/14 – стр. 166):¹

¹ Ово мишљење дато је у контексту претходног Закона, али га наводимо јер по том питању није било промена.

МЕТОДЕ И ПОСТУПЦИ КОНСОЛИДОВАЊА, САСТАВЉАЊЕ И ДОСТАВЉАЊЕ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЗА 2022. ГОДИНУ

Када матично правно лице утврди да има обавезу састављања и достављања консолидованих финансијских извештаја и када дефинише која све правна лица улазе у круг консолидовања приступа се идентификацији међусобних односа и салда између ових правних лица и елиминисању интерних односа. Предуслов за исправну примену метода и поступака консолидовања је и испуњеност основних премиса на којима се заснивају консолидовани финансијски извештаји.

1. Претпоставке и предуслови за састављање консолидованих финансијских извештаја

У поступку консолидовања финансијских извештаја матично правно лице мора се придржавати уобичајених стандардних начела.

Начело економског јединства захтева да се финансијски извештаји групе презентирају као да су састављени за једну економску целину. Иако су правна лица која улазе у круг консолидовања самостална правна лица, приликом састављања консолидованих финансијских извештаја се, полазећи од њихове економске целовитости, фингира да се ради о једном правном лицу, што условљава потребу да се сви износи и салда који су последица међукомпанијских трансакција између правних лица у саставу консолидовања третирају као трансакције у оквиру једног правног лица и елиминишу из консолидованог обрачуна. У консолидованим финансијским извештајима се као приходи, расходи, добици и губици могу исказати само износи из односа са трећим лицима која нису повезана и нису укључена у делокруг консолидованих финансијских извештаја.

Континуитет у примени метода консолидовања подразумева доследно приказивање финансијских извештаја групе, како би се стекао увид у динамику консолидованих података у одговарајућем периоду.

Исти датум извештавања представља захтев да се консолидовање врши на основу финансијских

извештаја матичног правног лица и његових зависних правних лица који су састављени на исти дан.

Закон о рачуноводству је у члану 31. став 7. прописао да се консолидовани финансијски извештаји састављају под истим датумом као и редовни годишњи финансијски извештаји матичног правног лица.

Овај захтев садржан је и у МСФИ 10.Б92 где је прописано да би финансијски извештаји матичног ентитета и његових зависних ентитета који се користе у припреми консолидованих финансијских извештаја требало да имају исти датум извештавања. Када је крај извештајног периода матичног ентитета различит у односу на крај за зависни ентитет, зависни ентитет за сврхе консолидације припрема додатне финансијске информације, за исти датум на који се односе финансијски извештаји матичног ентитета, да би омогућио матичном ентитету да консолидује финансијске информације зависног ентитета, осим ако је то практично неизводљиво.

Ако је то практично неизводљиво, матични ентитет би требало да консолидује финансијске информације зависног ентитета користећи најновије финансијске извештаје зависног ентитета кориговане за ефекте значајних трансакција или догађаја који су настали између датума тих финансијских извештаја и датума консолидованих финансијских извештаја. У сваком случају, разлика између датума финансијских извештаја зависног ентитета и датума консолидованих финансијских извештаја не сме бити дужа од три месеца и дужина извештајних периода и све разлике између датума финансијских извештаја морају бити исти из периода у период.

Другим речима, појединачни финансијски извештаји матичног и свих зависних правних лица и консолидовани извештаји треба да се састављају на исти датум, а то је датум под којим се састављају појединачни извештаји матичног правног лица. Ако се, из неких разлога, појединачни финансијски

ДОСТАВЉАЊЕ КОНСОЛИДОВАНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА ВЕЋЕ ГРУПЕ ПРАВНИХ ЛИЦА ОД СТРАНЕ ПОСЕДОВАНОГ МАТИЧНОГ ДРУШТВА КОЈЕ ЈЕ ОСЛОБОЂЕНО ОБАВЕЗЕ САСТАВЉАЊА КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

У претходним чланцима (о разврставању групе правних лица и ослобађању од обавезе консолидованих финансијских извештаја) поменули смо да је за **поседовано матично правно лице које испуњава услове да буде ослобођено** од састављања, достављања и ревизије консолидованих финансијских извештаја, обавеза да Агенцији за привредне регистре достави консолидовани финансијски извештај веће групе правних лица (КГФИ).

Које све услове поседовано матично друштво мора да испуни да би било ослобођено израде консолидованог финансијског извештаја објаснили смо у чланку о ослобађању од обавезе консолидованих финансијских извештаја, па их у овом тексту нећемо поново помињати.

Сходно члану 32. став 4. тачка 5) Закона о рачуноводству, поседовано матично правно лице (које испуњава услове за изузеће) дужно је да објављује следећа документа на начин прописан за достављање документације уз финансијске извештаје у складу са чланом 45. овог закона:

(1) консолидовани годишњи финансијски извештај и консолидовани годишњи извештај о пословању веће групе правних лица који саставља матично правно лице те групе у складу са овим законом;

(2) консолидовани годишњи финансијски извештај и консолидовани годишњи извештај о пословању лица који саставља матично правно лице те групе у складу са МСФИ;

(3) ревизорски извештај.

Такође, изузето поседовано матично правно лице у Напоменама уз финансијске извештаје у оквиру свог редовног годишњег финансијског извештаја треба да обелодани:

(1) назив и седиште матичног правног лица које саставља консолидовани годишњи финансијски извештај веће групе правних лица, и

(2) изузеће од обавезе састављања консолидованог годишњег финансијског извештаја и консолидованог годишњег извештаја о пословању, са образложењем разлога за то изузеће.

У случају када изузето поседовано матично правно лице објављује консолидовани годишњи финансијски извештај и консолидовани годишњи извештај о пословању веће групе правних лица, дужно је да наведене извештаје објави преведене на српски језик.

На сајту АПР објављено је обавештење да изузето поседовано матично правно лице из члана 32. став 4. тачка 5. Закона о рачуноводству **доставља КГФИ веће групе правних лица, одабиром захтева „Консолидовани годишњи финансијски извештај веће групе правних лица“.**

Агенција је на свом сајту навела да је матично правно лице које је истовремено зависно правно лице свом матичном правном лицу са седиштем у Републици Србији (тзв. поседовано матично правно лице), а чије хартије од вредности нису укључене у трговање у смислу прописа којим се регулише тржиште капитала, дужно да **најкасније до 31. јула 2023.** године достави Консолидовани годишњи финансијски извештај (КГФИ) веће групе правних лица за 2022. год. заједно са прописаном документацијом, уколико испуњава и остале услове за ослобађање од обавезе састављања и достављања КГФИ, прописане чланом 32. ст. 3. и 4. Закона о рачуноводству.

Наведени извештај доставља се путем **захтева „Консолидовани годишњи финансијски извештај веће групе правних лица који подноси поседовано матично правно лице“.**

У оквиру захтева КГФИ веће групе правних лица који подноси поседовано матично правно лице“ обвезник доставља:

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ПРОПИСИМА О РАДУ И РАДНИМ ОДНОСИМА

1. Право на сразмерни неопорезиви износ накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада када је запослени део месеца ефективно радио, а део одсуствовао са рада

Питање:

Како се примењује неопорезиви износ накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада када је запослени део месеца ефективно радио и долазио у просторије послодавца, а део месеца је био одсутан са рада (због боловања, годишњег одмора и сл.)? Да ли се неопорезиви износ користи у потпуности или сразмерно?

Одговор:

Према одредби члана 118. став 1. тачка 1) Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то **за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.**

Према одредби члана 18. став 1. тачка 1) Закона о порезу на доходак грађана, не плаћа се порез на зараде на примања запосленог од послодавца по основу накнаде документованих трошкова превоза за долазак и одлазак са рада – до висине цене месечне превозне карте у јавном саобраћају, односно до висине стварних трошкова превоза, **а највише до 5.017 динара месечно.**

У складу са наведеним, када запослени одсуствује са рада, због боловања, годишњег одмора и сл., за те дане не остварује право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, јер за те дане нема овај трошак. Самим тим, у таквим случајевима примењује се сразмерни неопорезиви износ који је прописан за потребе накнаде трошкова превоза запосленима за долазак и одлазак са рада.

Дакле, уколико је, на пример, правилником о раду или уговором о раду предвиђено да запослени има право на накнаду трошкова превоза у износу од 12.000 динара месечно (у висини цене месечне превозне карте, односно на сразмерни износ када запослени није радио цео месец), при чему је запослени у конкретном месецу радио петнаест радних дана, приликом утврђивања права на неопорезиви износ полази се од неопорезивог износа који на месечном нивоу износи 5.017 динара, а за петнаест радних дана примењује се **сразмерни неопорезиви износ** ($5.017 / 22 \times 15 = 3.420$).

2. Накнада трошкова превоза запосленима који користе различите начине превоза за долазак и одлазак са рада

Питање:

Како да дефинишемо и обрачунамо накнаду трошка превоза запосленима уколико постоје запослени који:

- долазе аутобусом из околних села, а за конкретну релацију не постоји месечна превозна карта.
- иду својим аутомобилом, и
- уколико један од запослених (возач) вози у комбију шест запослених.

Да ли морају сви запослени да трошкове превоза правдају фискалним рачунима и да ли је потребна изјава за те сврхе? Како се врши обрачун, на крају месеца за тај месец, или на почетку месеца?

Одговор:

Према одредбама члана 118. став 1. тачка 1) Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то за долазак и одлазак са рада, **у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.**

ПРИМЕНА ДИСПОЗИТИВНИХ НОРМИ ЗАКОНА О ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ДРУШТВА С ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ

У Закону о привредним друштвима дато је више од педесет одредаба диспозитивне природе које се примењују онако како гласе, ако оснивачким актом (или, изузетно, сагласношћу свих чланова) није другачије уређено одређено питање. Овакво законско одређење примерено је друштву с ограниченом одговорношћу као друштву са мањим бројем чланова и које је по минималном основном капиталу и односима чланова ближе друштву лица него друштву капитала.

Дакле, чланови овог друштва треба да заузму став о томе да ли ће наведене норме примењивати онако како гласе или ће питања дата у њима другачије уредити оснивачким актом и то искључиво оснивачким актом или, о неком питању, једногласном одлуком свих чланова друштва. Ако се дато питање уреди другачије оснивачким актом – једногласном одлуком, у том случају се суспендује примена законске одредбе, а примењује се дато решење оснивачког акта. На ово се указује због тога што је већи број одредаба о овом друштву диспозитивне природе у односу на норме императивне природе које се не могу другачије уређивати у оснивачком акту или, изузетно, једногласном одлуком свих чланова.

Да ли ће чланови овог друштва неко питање уредити оснивачким актом другачије од законског решења то зависи од воље чланова, од броја чланова, од тога да ли друштво има једног већинског власника или нико нема већински удео, затим да ли је друштво једино у власништву породице, да ли се јавља као контролно или као зависно друштво са мањинским члановима и слично. У сваком случају треба имати у виду то да ће се наведене законске диспозитивне одредбе непосредно примењивати као норме когентне природе (као обавезне норме) ако се питање у њима другачије не уреди у оснивачком акту или једногласном одлуком свих чланова. Једногласном одлуком без промене оснивачког акта, којом се неко питање уређује другачије од законског решења, чланови могу

да уреде у току примене важећег оснивачког акта, ако се укаже потреба да се неко питање другачије уреди од законског решења.

У даљем тексту указује се на могућа решења другачијег уређивања неког питања у оснивачком акту у односу на законско решење, у зависности од датих околности у привредном друштву. Уређивање овог питања је важно, поред осталог, и зато што се на овај начин могу превазићи евентуални неспоразуми који се јављају у пракси па и спорови између чланова друштва и чланова и самог друштва, а нарочито због различитог тумачења дате диспозитивне норме. Ипак треба нагласити да се наведена питања не могу другачије уредити осим оснивачким актом или једногласном одлуком, као што је случај уређивања односа у смислу члана 15. Закона о привредним друштвима (у наставку текста: Закон), којим је прописано да члан друштва може закључити уговор у писаној форми са једним или више чланова истог друштва, којим се регулишу питања значајна за њихове међусобне односе у вези са друштвом.

1. Другачије уређивање у оснивачком акту појединих основних диспозитивних законских одредаба (чл. 10–75.)

Приликом оснивања друштва с ограниченом одговорношћу у оснивачком акту (уговору, односно одлуци ако је један оснивач) на несумњив начин треба уредити да ли се друштво оснива на одређено или на неодређено време, а у супротном, ако се у оснивачком акту у том погледу ништа не предвиди, тада се непосредно примењује диспозитивна одредба става 2. члана 10. Закона, као императивна норма, према којој се сматра да је друштво основано на неодређено време. У случају да се друштво оснива на одређено време, тада у оснивачком акту треба уредити сва питања поводом престанка друштва (одговорност чланова за обавезе друштва, уређивање свих питања поводом

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ДРЖАВНИ И ВЕРСКИ ПРАЗНИЦИ У АПРИЛУ И МАЈУ 2023. ГОДИНЕ

Законом о државним и другим празницима у Републици Србији („Службени гласник РС“, бр. 43/01, 101/07 и 92/11 – у даљем тексту: Закон) прописано је да се у **априлу и мају 2023. године нерадно празнују:**

– **Ускршњи празници** – за запослене католике и припаднике других хришћанских заједница – почев од Великог петка закључно са другим даном Ускрса – **од 7. до 10. априла 2023. године;**

– **Васкршњи празници** – почев од Великог петка закључно са другим даном Васкрса – **од 14. до 17. априла 2023. године.** Ови дани су нерадни за све запослене, без обзира на верску припадност;

– **Празник рада** – 1. и 2. мај – нерадни су дани за све запослене.

У току априла и маја 2023. године радно се славе следећи празници:

– **22. април** – Дан сећања на жртве холокауста, геноцида и других жртава фашизма у II светском раду. С обзиром на то да овај празник пада у суботу, овај дан је нерадан за запослене којима је субота дан недељног одмора.

– **9. мај** – Дан победе.

Према томе, **нерадни дани у току априла и маја 2023. године су:**

1) за сва запослена лица, без обзира на верску припадност – 14, 15, 16. и 17. април, 1 и 2 мај;

2) за запослене католике и припаднике других хришћанских верских заједница – 7, 8, 9 и 10. април, као и Васкршњи празници од 14. до 17. априла и 1, и 2. мај.

За време празновања Васкршњих и првوماјских празника (од 14. до 17. априла и 1. и 2. маја), сви запослени, без обзира на верску припадност, као и за време празновања Ускршњих празника (од 7. до 10. априла) запослени католици и припадници других хришћанских заједница **имају право на:**

1) накнаду зараде ако не раде, ако су по распореду радног времена њихови радни дани, и

2) зараду, односно увећање зараде, уколико раде у дане ових празника који су њихови нерадни дани.

1.1. Право на накнаду зараде за време празника

Запослени у дане празника у којима се не ради има право на накнаду зараде, ако према распореду његовог радног времена празници падају у његове радне дане.

За дане празника, који су према распореду радног времена дани недељног одмора, запосленом не припада накнада зараде.

1.1.1. Накнада зараде за време Васкршњих, односно Ускршњих празника

Запосленима који не раде у дане празника који су њихови радни дани припада **накнада зараде**, и то:

а) за све запослене (без обзира на верску припадност):

– за 14. и 17. април 2023. године, уколико раде од понедељка до петка, односно имају петодневну радну недељу, а субота и недеља је дан њиховог недељног одмора,

– за 14, 15. и 17. април 2023. године, уколико раде од понедељка до суботе, односно имају шестодневну радну недељу, а недеља је дан њиховог недељног одмора;

б) за припаднике католичке вероисповести и осталих хришћанских заједница:

– за 7, 10, 14. и 17. април 2023. године, уколико раде петодневну радну недељу, односно од понедељка до петка, а субота и недеља су дани њиховог недељног одмора,

– за 7, 8, 10, 14, 15. и 17. април 2023. године, уколико раде шестодневну радну недељу, односно од понедељка до суботе, а недеља је њихов дан недељног одмора;

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА

ПДВ

1. Обвезник ПДВ који набавља електричну енергију од другог обвезника ПДВ за даљу продају, дужан је да интерно обрачуна ПДВ и да изврши појединачно евидентирање ПДВ у ЗЕФ-у

У складу са Законом о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21, 129/21 и 138/22 – у даљем тексту ЗЕФ), обавеза издавања електронске фактуре, између осталог, не постоји за испоруку електричне енергије, осим за испоруку електричне енергије за крајњу потрошњу. С тим у вези, када испоруку електричне енергије врши субјект приватног сектора – обвезник ПДВ, у конкретном случају друштво European Commodity Clearing Luxembourg (у даљем тексту: ЕСС) са седиштем у Луксембургу, другом обвезнику ПДВ, односно када испоруку електричне енергије врши обвезник ПДВ субјекту приватног сектора – обвезнику ПДВ, у конкретном случају ЕСС, при чему је реч о електричној енергији намењеној даљој продаји, не постоји обавеза издавања електронске фактуре.

Међутим, за наведене промете постоји обавеза издавања другог одговарајућег рачуна у складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у даљем тексту: ЗПДВ) и Правилником о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, 64/21, 127/21, 49/22, 59/22, 7/23 и 15/23 – у даљем тексту: ППДВ), уз напомену да се код издавања тих рачуна могу применити правила прописана чланом 43. ЗПДВ.

За промет електричне енергије која се испоручује преко преносне, односно дистрибутивне мреже од стране обвезника ПДВ другом обвезнику ПДВ, при чему је реч о набавци електричне енергије за даљу продају, порески дужник је обвезник ПДВ – прималац електричне енергије. С тим у вези, прималац електричне енергије, обвезник ПДВ, дужан је да по

основу промета електричне енергије који му је извршио други обвезник ПДВ:

- обрачуна ПДВ и плати обрачунати ПДВ у складу са ЗПДВ, као и да почев од 1. фебруара 2023. године сачини интерни рачун у складу са чланом 196. ППДВ;

- електронски евидентира обрачун ПДВ у складу са ЗЕФ, уз напомену да је реч о појединачном електронском евидентирању обрачуна ПДВ. (МФИН, 011-00-982/2022-04 од 27.02.2023. године)

2. Када је закључен фјучерс уговор којим се гарантује унапред дефинисана продајна цена за количину електричне енергије у периоду на који је уговор закључен, тако утврђена цена представља накнаду на коју се плаћа ПДВ

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у даљем тексту: Закон), основу за обрачунавање ПДВ за промет добара који се врши уз накнаду чини износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник ПДВ – испоручилац добара, прима или треба да прими за испоручена добра од примаоца добара или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања, у коју није укључен ПДВ. С тим у вези, у случају када је закључен фјучерс уговор којим се гарантује унапред дефинисана куповна, односно продајна цена за одређену количину електричне енергије у периоду на који је уговор закључен, при чему је реч о промету електричне енергије на берзи у Републици Србији, промет електричне енергије на који се примењује тај уговор предмет је опорезивања ПДВ, а накнаду за тај промет чини цена наведена у фјучерс уговору, независно од тога да ли се разликује од цене електричне енергије на берзи у Републици Србији, која се користи као референтна цена на основу које се врши финансијско поравнање.

Поред тога, депозит који уплаћује лице које је закључило фјучерс уговор централној уговорној страни за финансијско поравнање и плаћање, као гаранцију

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2023. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	23/23	114.228,00	99,1	82.769,00	98,3

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2023. године („Службени гласник РС“, бр. 105/22) утврђена је у нето износу од 230 динара по радном часу и примењује се од 1.01.2023. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2023. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2023.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Фебруар и Април	160	36.800	49.399,14
2	Јул, Септембар и Децембар	168	38.640	52.023,97
3	Јануар, Јун, Октобар и Новембар	176	40.480	54.648,79
4	Март, Мај и Август	184	42.320	57.273,61

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **35.025** динара ($100.072 \times 35\%$), а примењује се од 1. јануара 2023. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2023. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 143/22.

4. НАЈВИША ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Највиша основица за плаћање доприноса за социјално осигурање износи **500.360** динара (100.072×5), а примењује се од 1. јануара до 31. децембра 2023. године. Највиша месечна основица доприноса објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 143/22.

5. ИЗВРШАВАЊЕ ОБАВЕЗЕ ЗАПОШЉАВАЊА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ЗА МАРТ 2023. ГОДИНЕ

1. Уплатом 50% просечне зараде по запосленом у Републици у износу од **57.114,00** динара до 5. априла 2023. године ($114.228 \times 50\%$), на прописани рачун: **840-745126843-22**, са позивом на број одобрења (БОП) додељен од Пореске управе – за једну особу са инвалидитетом.

НОВО ИЗДАЊЕ

ЗБИРКЕ ПРОПИСА О ПОРЕЗУ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

Посебно издање, садржи важеће прописе из области ПДВ:

- пречишћен текст Закона о ПДВ са одредбама које су на снази;
- Правилник о ПДВ са свим последњим изменама и допунама;
- релевантне Уредбе којима се уређује практична примена ПДВ, и
- све обрасце који се подносе у вези са ПДВ.

Прегледно и сакупљено, све на једном месту.

Обим: 214 страна

Цена: – 2.200 динара, са ПДВ

Детаљне информације у вези са наручивањем и слањем (преузимањем) можете добити на тел: **011/3209-645** и **3209-646** или путем мејла **nenad.stokovic@privsav.rs**.

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК организује
ONLINE СЕМИНАР (ВЕБИНАР) на тему

СТОРНИРАЊЕ ЕЛЕКТРОНСКИХ ФАКТУРА И ЕЛЕКТРОНСКО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ОБРАЧУНА ПДВ ПРЕКО СЕФ

Сведоци смо великих проблема које корисници имају у практичном раду на систему електронских фактура (СЕФ), како у домену електронског фактурисања, тако и у домену електронског евидентирања обрачуна ПДВ.

Највише дилема у пракси са еФактурама, у последње време, јавља се у вези са разлогом и поступком сторнирања електронских фактура преко СЕФ, које се масовно и врло често дешава. Примећује се и да обвезници греше у погледу коришћења правог типа електронске фактуре – издају књижно одобрење када треба да се изврши сторнирање електронске фактуре и обрнуто. Текући тренд је, такође, повећани број питања у вези са издавањем књижних задужења и одобрења преко СЕФ и њихове исправности из угла прописа о ПДВ.

Корисници СЕФ се, такође, масовно јављају у вези са нејасноћама да ли, како и када треба извршити електронско евидентирање ПДВ у појединачну, односно збирну евиденцију – да ли приликом умањења ПДВ при сторнирању електронских фактура или смањења накнаде треба такође уносити податке у ову евиденцију, па је ово друга тематска целина која заслужује исцрпније излагање.

Програм вебинара:

- Када се (не)врши сторнирање електронске фактуре преко СЕФ: типови грешака и њихове исправке, повраћаји аванса и слично
- Отказивање и сторнирање електронске фактуре – техника, ПДВ аспекти, рачуноводствено евидентирање
- Актуелна питања у вези са издавањем књижних задужења/одобрења преко СЕФ
- За које трансакције постоји обавеза електронског евидентирања обрачуна ПДВ
- За које трансакције не постоји обавеза електронског евидентирања обрачуна ПДВ
- Појединачно електронско евидентирање ПДВ – када, за шта и како се врши
- Збирно електронско евидентирање ПДВ – када, за шта и како се врши
- Остале актуелности у вези са коришћењем система електронских фактура
- Одговори на питања

Предавачи: др Милан Неговановић и Јована Стојановић

Преко интернет платформе Zoom

8. мај 2023. године

Почетак у 9,00 часова

Накнада за присуствовање вебинару износи 9.000 динара (са ПДВ) за претплатнике, а 15.000 динара (са ПДВ) за лица која нису претплатници.

У износ накнаде укључени су и презентација предавача у PDF формату, као и право на одложено гледање снимка вебинара.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на **е-Продавница** на нашем сајту, у оквиру секције **РЕГИСТРАЦИЈА ЗА ОНЛАЈН СЕМИНАРЕ У ОРГАНИЗАЦИЈИ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА**.

Након одобрења пријаве, а по извршеној уплати, корисник добија параметре за регистрацију на платформи Zoom, преко које ће се вршити пренос вебинара.

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и слањем линкова можете добити на тел: **011/3209-645** или путем мејла **nenad.stokovic@privsav.rs**.